

Smedjan på höjden

Utredning i Arnö

Arkeologisk utredning etapp 1 och 2

Fornlämning Nyköping 328:1 m.fl.
Arnö 1:3
Nyköpings socken
Nyköpings kommun
Södermanlands län
Södermanland

Ellinor Sabel

Smedjan på höjden

Utredning i Arnö

Arkeologisk utredning etapp 1 och 2

Fornlämning Nyköping 328:1 m.fl.

Arnö 1:3

Nyköpings socken

Nyköpings kommun

Södermanlands län

Södermanland

Ellinor Sabel

Denna rapport har framställts av ett företag
vars miljöledningssystem är certifierat enligt ISO 14001
av Svensk Certifiering Norden AB.

Utgivning och distribution:
Stiftelsen Kulturmiljövård
Stora Gatan 41, 722 12 Västerås
Tel: 021-80 62 80
E-post: info@kmmd.se

© Stiftelsen Kulturmiljövård 2018

Omslag: Slagg från smedjan. Foto Karolina Karlsson.

Upphovsrätt, där inget annat anges, enligt Publik Licens 4.0 (CC BY)
<http://creativecommons.org/licenses/by/4.0>

Lantmäteriets kartor omfattas inte av ovanstående licensiering.
Kartor ur allmänt kartmaterial © Lantmäteriet. Medgivande 774886.

ISBN 978-91-7453-720-8

Tryck: JustNu, Västerås 2018

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	6
Målsättning och metod	6
Topografi och fornlämningsmiljö	7
Genomförande	9
Utredningsresultat	10
Bebyggelselämningarna	
– Nystugan (Nyköping 329:1) och Nyäng (Nyköping 328:1)	11
Boplatslägena – objekt 4, 5 och 8	12
Den stora husgrunden och stenvallen – objekt 1 och 2	13
Röjningsrösena – objekt 6 och 7	13
Smedjan och lilla husgrunden – objekt 3 och 34	14
Tolkning	16
Utvärdering	16
Referenser	17
Kart- och arkivmaterial	17
Otryckta källor	17
Litteratur	17
Tekniska och administrativa uppgifter	18
Bilagor	19
Bilaga 1. Objektsbeskrivningar	19
Bilaga 2. Schakt- och rutbeskrivningar	20
Bilaga 3. Schaktplaner	21

Figur 1. Utredningsområdets läge markerat med en röd ring. Utdrag ur digitala Terrängkartan. Skala 1:50 000.

Sammanfattning

Stiftelsen Kulturmiljövård (KM) har under perioden 17–18 april och 7–9 maj 2018 utfört en arkeologisk utredning invid företagsområdet Arnö, beläget strax söder om Nyköpings tätort, Södermanland. Arbetet föranleddes av att Nyköpings kommun planerar att bygga en ridsportanläggning på platsen. Området, vilket är cirka 20 hektar stort, utgörs av skogsmark, tomtmark och åkermark och är beläget på nivåer mellan 10 och 25 meter över havet.

Den arkeologiska utredningen bestod av en första etapp, vilken innefattade kart- och arkivstudier samt fältinventering, följt av en andra etapp, vilken innefattade en utredningsgrävning.

Den arkeologiska utredningens inledande kart- och arkivstudie resulterade i att de två bebyggelse lämningarna Nystugan (Nyköping 329:1) och Nyäng (Nyköping 328:1) som ligger inom utredningsområdet konstaterades utgöra *fornlämningar*.

Vid fältinventeringen identifierades tre boplatslägen, det vill säga ytor lämpliga för bosättning men där inget syns ovan mark. Inte i något boplatsläge framkom, vid den efterföljande utredningsgrävningen, något av antikvariskt intresse.

Vid fältinventeringen identifierades en större husgrund och en intilliggande stenmur (objekt 1 och 2). Den stora husgrunden samt stenvuren bedömdes som sentida och som *övrig kulturhistorisk lämning*.

Vidare identifierades även tre möjliga stensättningar (objekt 3, 6 och 7). Två av dessa visade sig, vid utredningsgrävningen, utgöra sentida röjningsrösen och den tredje en smedja (objekt 3). Vid tiden för utredningsgrävningen identifierades även en mycket låg husgrund (objekt 34) intill smedjan. Objekt 3 och 34 bedömdes utgöra *fornlämningar*.

Tabell 1. Utredda objekt inom utredningsområdet. ÖKL = Övrig kulturhistorisk lämning.

Nummer	Lämningstyp	Nuvarande antikvarisk status	Rekommenderad antikvarisk status
Nyköping 328:1	Lägenhetsbebyggelse	ÖKL	Fornlämning
Nyköping 329:1	Lägenhetsbebyggelse	ÖKL	Fornlämning
Objekt 1	Husgrund	–	ÖKL
Objekt 2	Stenmur	–	ÖKL
Objekt 3	Smideslämning	–	Fornlämning
Objekt 4	Boplatsläge	–	Ej fornlämning
Objekt 5	Boplatsläge	–	Ej fornlämning
Objekt 6	Röjningsröse	–	Ej fornlämning
Objekt 7	Röjningsröse	–	Ej fornlämning
Objekt 8	Boplatsläge	–	Ej fornlämning
Objekt 34	Husgrund	–	Fornlämning

Inledning

Utredningsområdet är beläget strax sydöst om Arnö i Nikolai socken, Nyköpings kommun, Södermanlands län. Arbetet föranleddes av att Nyköpings kommun planerar att bygga en ridsportanläggning på platsen. Sammantaget handlar det om ett cirka 20 hektar stort område bestående av skogsmark, åkermark och tomtmark beläget på nivåer mellan 10 och 25 meter över havet.

Sankt Nicolai socken ingick i Jönåkers härad men uppgick 1950 i Nyköpings stad och Oxelösunds stad och området, där utredningsområdet ligger, är sedan 1971 en del av Nyköpings kommun, varför fornlämningarna i Fornminnesregistret benämns med Nyköping (och nummer) istället för sockennamnet (och nummer) som annars är brukligt. Socknen hette Sankt Nicolai fram till 1940, men namnändrades 1940 till Sankt Nikolai och 1941 till Nikolai.

Ansvarig för kostnaden för utredningen var Nyköpings kommun. Beslut i ärendet har fattats av Länsstyrelsen i Södermanlands län enligt 2 kap. 11 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m. (1st dnr 431-980-2018).

Målsättning och metod

Syftet med den särskilda utredningen var att, i enlighet med 2 kap. 11 § lagen (1988:950) om kulturminnen m.m., fastställa om det förekommer idag okända fornlämningar, samt att så långt som möjligt beskriva dessa inom det av Länsstyrelsen angivna utredningsområdet. Den särskilda utredningen ska även utgöra ett beslutsunderlag för Länsstyrelsens och Nyköpings kommuns vidare handläggning av ärendet.

Utredningen omfattade en kart- och arkivstudie, en fältinventering samt utredningsgrävning. Fältinventeringen beräknades ta två arbetsdagar för en arkeolog och utredningsgrävningen beräknades ta två dagar för två arkeologer samt en grävmaskin med förare. Utredningen omfattade samtliga delmoment inom detaljplaneområdet.

Utredningsgrävningen skulle i första hand utföras som sökschakt med hjälp av grävmaskin i kombination med handgrävning/rensning. Vid eventuella lägen som måste utredas enbart genom handgrävning skulle alltid minst tre provrutor tas upp, alla minst 1 m². Eventuella förekomster av lösfynd i markskador eller plöjd mark skulle kompletteras/bekräftas med provrutor enligt ovan.

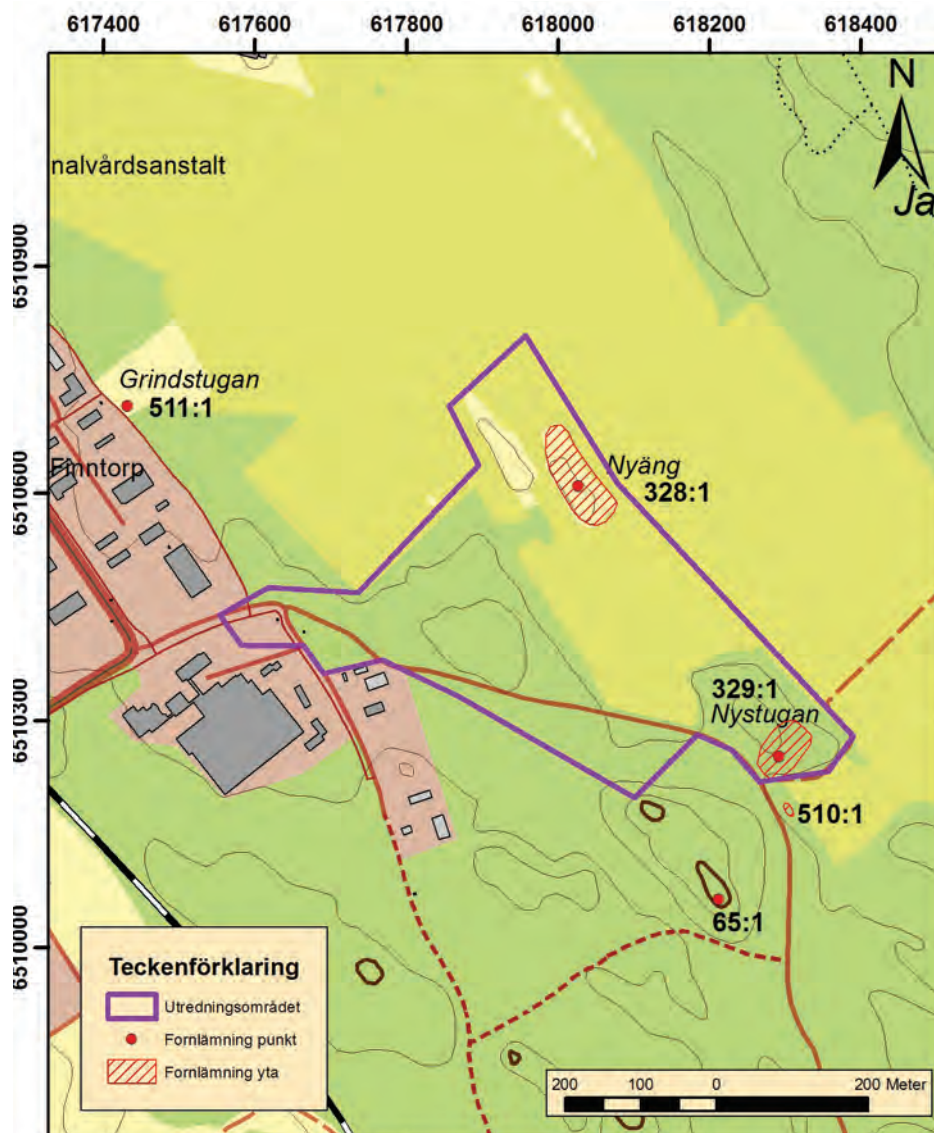
Då delar av utredningsområdet var svåråtkomligt med grävmaskin, och därför istället undersöktes för hand, kom en del av kostnaden för grävmaskin att omvandlas till extra arkeologtid efter samråd med Länsstyrelsen. En del av utredningsområdet hade, vid inventeringstillfället, nyligen blivit avverkat och på platsen låg stora mängder ris och grenar. Marken var även på vissa håll kraftigt skadad av skogsmaskiner. Detta medförde att det avverkade området inventerades mer översiktligt än vad som hade planerats i undersökningsplanen. Även denna avvikelse gjordes efter samråd med Länsstyrelsen.

Topografi och fornlämningsmiljö

Utredningsområdet är beläget cirka 3 km söder om centrala Nyköping och ligger mellan företagsområdet Finntorp, Janstorpsskogens naturreservat och den mindre orten Arnö. Området utgörs till övervägande del av åker- och skogsmark med en liten del tomtmark.

Jordarterna består till övervägande del av silt och sandig morän med mindre inslag av urberg och postglacial finsand.

Inom utredningsområdets södra del finns torplämningarna Nyköping 328:1 (lägenhetsbebyggelse) och Nyköping 329:1 (lägenhetsbebyggelse) vilka är registrerade som *övriga kulturhistoriska lämningar*. Nyköping 328:1 består av resterna av torpet Nyäng. Nyköping 329:1 består av resterna från torpet Nystugan. Cirka 20 meter söder om utredningsområdet finns även Nyköping 510:1 (husgrund) och strax sydväst om resterna av torpet Nystugan, på ett mindre höjdläge, finns enstensättning, Nyköping 65:1 (figur 2).

Figur 2. Utredningsområdet markerat i lila. Utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1:10 000.

Figur 3. Torpet Nyäng (Njengh) centralt i kartbilden från 1677.

Öster om utredningsområdet finns ytterligare lämningar från historisk tid, så som torplämningar, by-/gårdstomter, militära lämningar och ett gruvområde. Åt väster är fornlämningsbilderna tätare och majoriteten av lämningarna utgörs av gravar som generellt kan tillföras bronsålder och järnålder.

Nikolai socken har ingått i inventeringsprojektet Skog & Historia. Vid inventeringen noterades inga ytterligare (utöver de sedan tidigare kända) kulturhistoriska lämningar eller fasta fornlämningar inom utredningsområdet (Engman 2003).

Genomförande

Den arkeologiska utredningen inleddes med en genomgång av relevant arkeologisk litteratur samt digitalt kart- och arkivmaterial. De digitala tjänsterna från Lantmäteriet (historiska kartor), Sveriges geologiska undersökning (jordarts- och strandnivåkartor) och Fornminnesregistret (FMIS) har använts i analysen.

Vidare följde en fältinventering av utredningsområdet. Vid fältinventeringen identifierades tre boplatslägen och tre möjliga stensättningar samt en större husgrund med en intilliggande stenmur. Samtliga mättes in med GPS, fotograferades och beskrevs i text.

Två av boplatslägena (objekt 5 och 8) var åtkomliga med grävmaskin och inom dessa grävdes sammanlagt tolv schakt. Ett boplatsläge (objekt 4) samt de tre möjliga stensättningarna (objekt 3, 6 och 7) var ej åtkomliga med grävmaskin varför de utredningsgrävdes med provrutor och partiell avtörvning. Omvandling av maskintid till extra arkeologtid skedde efter samråd och godkännande av Länsstyrelsen. Den större husgrunden och stenmuren bedömdes som sentida och utredningsgrävdes ej.

Samtliga schakt och provgropar mättes in med GPS och beskrevs i text. De tre möjliga stensättningarna samt de provgropar som innehöll fynd eller lämningar av antikvariskt intresse fotograferades. Inga fynd tillvaratogs vid utredningen. Dock fotograferades ett urval av fynden innan de återbördades till den provruta/anläggning där dessa framkommit.

En del av utredningsområdet hade vid tiden för fältinventeringen nyligen blivit avverkat. På platsen låg stora mängder ris och grenar eller så var marken kraftigt skadad av skogsmaskinernas hjulspår. Efter samråd med Länsstyrelsen beslutades det att det avverkade området skulle inventeras översiktligt. Det avverkade området utgjorde den lägre liggande skogsmarken i utredningsområdets centrala norra del (figur 4).

Figur 4. En del av utredningsområdet var redan avverkat. Foto Ellinor Sabel.

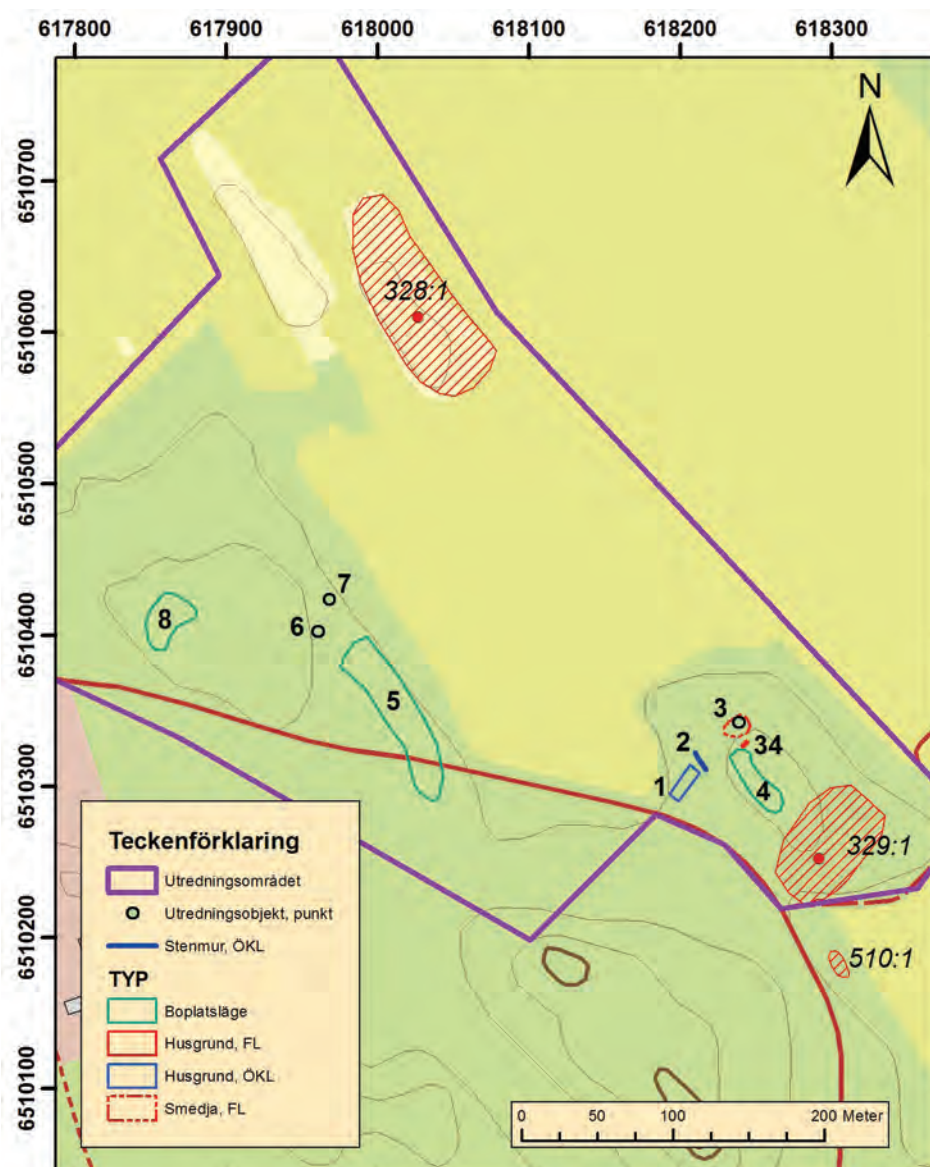
Utredningsresultat

Den arkeologiska utredningens inledande kart- och arkivstudie resulterade i att de två bebyggelselämningarna Nystugan (Nyköping 329:1) och Nyäng (Nyköping 328:1) som ligger inom utredningsområdet konstaterades utgöra *fornlämningar*.

Vid fältinventeringen identifierades tre boplatslägen (objekt 4, 5 och 8). Inte i något boplatsläge framkom, vid den efterföljande utredningsgrävningen, något av antikvariskt intresse.

Vid fältinventeringen identifierades en större husgrund (objekt 1) och en intilliggande stenmur (objekt 2). Den stora husgrunden samt stenmuren bedömdes som sentida och som *övrig kulturhistorisk lämning*.

Vidare identifierades även tre möjliga stensättningar (objekt 3, 6 och 7). Två av dessa visade sig, vid utredningsgrävningen, utgöra sentida röjningsrösen och den tredje en smedja (objekt 3). Vid tiden för utredningsgrävningen identifierades även en mycket låg husgrund (objekt 34) intill smedjan. Objekt 3 och 34 bedömdes utgöra *fornlämningar* (figur 5).

Figur 5. Samtliga objekt inom utredningsområdet. FL = Fornlämning, ÖKL = Övrig kulturhistorisk lämning, Utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1: 5 000.

Bebyggelse lämningarna – Nystugan (Nyköping 329:1) och Nyäng (Nyköping 328:1)

De två bebyggelse lämningarna Nystugan (Nyköping 329:1) och Nyäng (Nyköping 328:1) som ligger inom utredningsområdet är i dagsläget bägge registrerade som *övrig kulturhistorisk lämning*. Vid kart- och arkivstudien kunde det konstateras att bebyggelse lämningen Nystugan (Nyköping 329:1), som i dagsläget är bedömt som sentida, har äldre anor. På en karta från 1737 (figur 6) över den närliggande gården Gyllennacka (Nyköping 330:1) finns såväl Nystugan (Nyköping 329:1) som Nyäng (Nyköping 328:1) med.

Figur 6. Utsnitt ur ägomätning för Gyllennacka från 1737 där torpet Nystugan syns i sydöst och Nyäng syns i sydväst.

Bebyggelse lämningen Nyäng (Nyköping 328:1) finns med på kartor redan på 1600-talet (figur 3 och 7). Troligtvis gäller detta även för Nystugan även om namnet inte är utskrivet på kartan (figur 7). Bägge bebyggelse lämningarna uppfyller kriterierna för att klassas som *fornlämningar*.

Figur 7. Utsnitt ur karta från 1684 där gården Gyllennacka syns i nordöst, Nyäng i nordväst och där bussymbolen sydöst om Nyäng med stor sannolikhet visar Nystugan.

Boplatslägena – objekt 4, 5 och 8

Vid fältinventeringen identifierades tre boplatslägen (objekt 4, 5 och 8). Boplatslägena var samtliga flacka, relativt stenfria ytor vilka alla vette mot lägre liggande terräng. Två av boplatslägena (objekt 5 och 8) var åtkomliga med grävmaskin och inom dessa grävdes sammanlagt tolv schakt (figur 8–10). Inte i något schakt framkom något av antikvariskt intresse (för schakttabell, se bilaga 1; för schaktplan, se bilaga 2).

Ett av boplatslägena (objekt 4) var ej åtkomligt för grävmaskin utan utredningsgrävdes med provrutor. Inom objekt 4 grävdes sju rutor. Inte i någon ruta framkom något av antikvariskt intresse (för objektsbeskrivning, se bilaga 1; för schakttabell, se bilaga 2; för schaktplan, se bilaga 3).

Figur 8. Objekt 4. Foto från nordväst av Ellinor Sabel.

Figur 9. Objekt 5. Foto från nordväst av Ellinor Sabel.

Figur 10. Objekt 8. Foto från söder av Ellinor Sabel.

Den stora husgrunden och stenvuren – objekt 1 och 2

Den stora husgrunden utgör troligtvis en ladugårdsgrund. Stenarna i kanten är tydligt maskinklunna och ger ett relativt modernt intryck (figur 11). Den intilliggande stenvuren (eller stenraden) utgörs av rundade naturstenar (figur 12) vilka möjligtvis har flyttats dit vid uppförandet av ladugårdsgrunden. Både husgrunden (objekt 1) och stenvuren (objekt 2) bedöms vara sentida och därmed som *övrig kulturhistorisk lämning* (för objektsbeskrivning, se bilaga 1).

Figur 11–12. Husgrunden (objekt 1) till vänster (fotograferad från nordöst) och stenvuren (objekt 2) till höger (fotograferad från nordväst). Foto Ellinor Sabel.

Röjningsröesena – objekt 6 och 7

Objekt 6 och 7 misstänkte inledningsvis utgöra två stensättningar (figur 13–14). Båda var rundade och övertorvade – objekt 6 bestod av mindre stenar och objekt 7 av större. Vid avtorvning kunde det konstateras att bägge var röjningsrösen och troligtvis relativt sentida då inget humuslager hade bildats/byggt upp mellan stenarna i röset. I kanten av objekt 7 kunde det också ses att stenarna låg i en, troligtvis grävd, grop (för objektsbeskrivning, se bilaga 1).

Figur 13–14. Objekt 6 till vänster och objekt 7 till höger. Foto från väster av Ellinor Sabel.

Smedjan och lilla husgrunden – objekt 3 och 34

Objekt 3 är en smedja men tolkades inledningsvis som en möjlig stensättning då läget, uppe på en bergshöjd, gjorde det mindre troligt att det rörde sig om ett röjningsröse. Den syntes som en rundad, övertorvad stensamling. Vid avtorvning framkom stora mängder kol, sot, tegelkross och slagg (se omslagsbild). En möjlig inre konstruktion kunde skönjas i form av en stenrad vilken tolkades som kanten av ässjan (figur 15). Kring stensamlingen grävdes flera provrutor i syfte att avgränsa objektet. Den preliminära avgränsningen baserades på innehållet i provrutorna. I rutorna innanför avgränsningen framkom kol, sot, tegel, slagg, bränd lera (möjlig ugnsfodring) samt ett oidentifierbart järnföremål (figur 16–17). I schaktplan och objektsbeskrivning har stenhögen, som visade sig vara ässjan eller spismursröset i smedjan, benämningen 9 (för objektsbeskrivning, se bilaga 1; för schakttabell, se bilaga 2; för schaktplan, se bilaga 3).

Figur 15. Objekt 3 vid avtorvning. Stenraden som syns tolkades kunna utgöra ässjan alternativt ett spismursröse (objekt 9). Foto Karolina Karlsson.

Figur 16–17. Identifierbart järnföremål från en av provrutorna (ruta 36) i objekt 3 (t.v.). Slagg och ugnsfodring från rutor inom objekt 3 (t.h.). Foto Karolina Karlsson.

Vid utredningsgrävningen noterades en svag, kraftigt övertorvad, i det närmaste rektangulär förhöjning (objekt 34) invid objekt 3. En avlång provruta togs upp i kanten på förhöjningen. Där framkom en rad med flacka stenar som tolkades som en stensyll för ett enklare hus. I rutan fanns även tegel och lite kol (figur 18) (för objektsbeskrivning, se bilaga 1).

Figur 18. En flack och enkel stensyll i kanten på objekt 34. Foto från sydväst av Ellinor Sabel.

Tolkning

Smedjan och den intilliggande husgrunden tolkas utgöra lämningar efter en gårdssmedja eller en samfällighetssmedja som har relation, och tidsmässig samstämmighet, med de omkringliggande gårdarna och torpen. Bedömningen att smedjan utgör en fornlämning baseras på att teglet uppfattas som av äldre typ samt att smedjan inte har kunnat återfinnas på senare kartor. Dess läge mellan gårdarna Gyllennacka, Nyäng och Nystugan gör att det kan vara troligt att den har nyttjats av alla tre och kanske till och med av ytterligare gårdar och torp i närheten. Då smedjan och huset inte har kunnat beläggas på några kartor har det inte tolkats som att huset har utgjort en permanentbostad.

Utvärdering

Den arkeologiska utredningen har genomförts enligt undersökningsplanen utöver två avvikelser. Den första avvikelsen var att delar av utredningsgrävningen fick utföras för hand då åtkomligheten för grävmaskinen var begränsad. Den andra avvikelsen var att ett avverkat och kraftigt skadat område inventerades översiktligt istället för noggrant.

Referenser

Kart- och arkivmaterial

Lantmäteriet, historiska kartor

<https://etjanster.lantmateriet.se/historiskakartor/s/search.html>

Rikets allmänna kartverks arkiv

Oxelösund. J1112-56-10. Häradsekonomisk karta 1897–1908.

Branthäll. J133-9H2e60. Ekonomiska kartan 1958.

Norrköping. J243-56-1. Generalstabskartan 1877.

Lantmäteristyrelsens arkiv

Nyköpings stad. Avritning 1670.

Nyköpings stad. Geografisk avfattning 1677.

Lantmäterimyndighetens arkiv

04-NIK-2. Ägomätning 1684.

04-NIK-47. Ägomätning 1737.

Otryckta källor

Fornminnesregistret (FMIS)

<http://www.fmis.raa.se/cocoon/fornsok/search.html>

Sveriges geologiska undersöknings (SGU) karttjänst

http://apps.sgu.se/kartgenerator/maporder_sv.html

Litteratur

Engman, F. 2003. *Inventeringsrapport, Nikolai socken. Nyköpings socknar inom del av före detta Nikolai, Nyköpings kommun, Södermanlands län*. Skog & Historia. Inventeringsrapport nr 1/2003. Sörmlands museum. Nyköping.

Tekniska och administrativa uppgifter

<i>Stiftelsen Kulturmiljövård projektnr:</i>	KM18044
<i>Länsstyrelsen dnr, beslutsdatum:</i>	431-980-2018, 2018-03-05
<i>Typ av undersökning:</i>	Arkeologisk utredning etapp 1 och 2
<i>Undersökningsperiod:</i>	17–18 april och 7–9 maj 2018
<i>Personal:</i>	Ellinor Sabel Karolina Karlsson
<i>Landskap:</i>	Södermanland
<i>Län:</i>	Södermanland
<i>Kommun:</i>	Nyköping
<i>Socken:</i>	Nyköping
<i>Fastighet:</i>	Arnö 3:1
<i>Fornlämning:</i>	Nyköping 328:1 m.fl.
<i>Fastighetskarta:</i>	–
<i>Koordinatsystem:</i>	Sweref 99 TM
<i>Koordinater:</i>	X6510270/Y618300
<i>Inmätningssmetod:</i>	GPS
<i>Dokumentationshandlingar:</i>	Inget dokumentationsmaterial förutom rapporten arkiveras.
<i>Fynd:</i>	Inga fynd tillvaratogs vid utredningen.

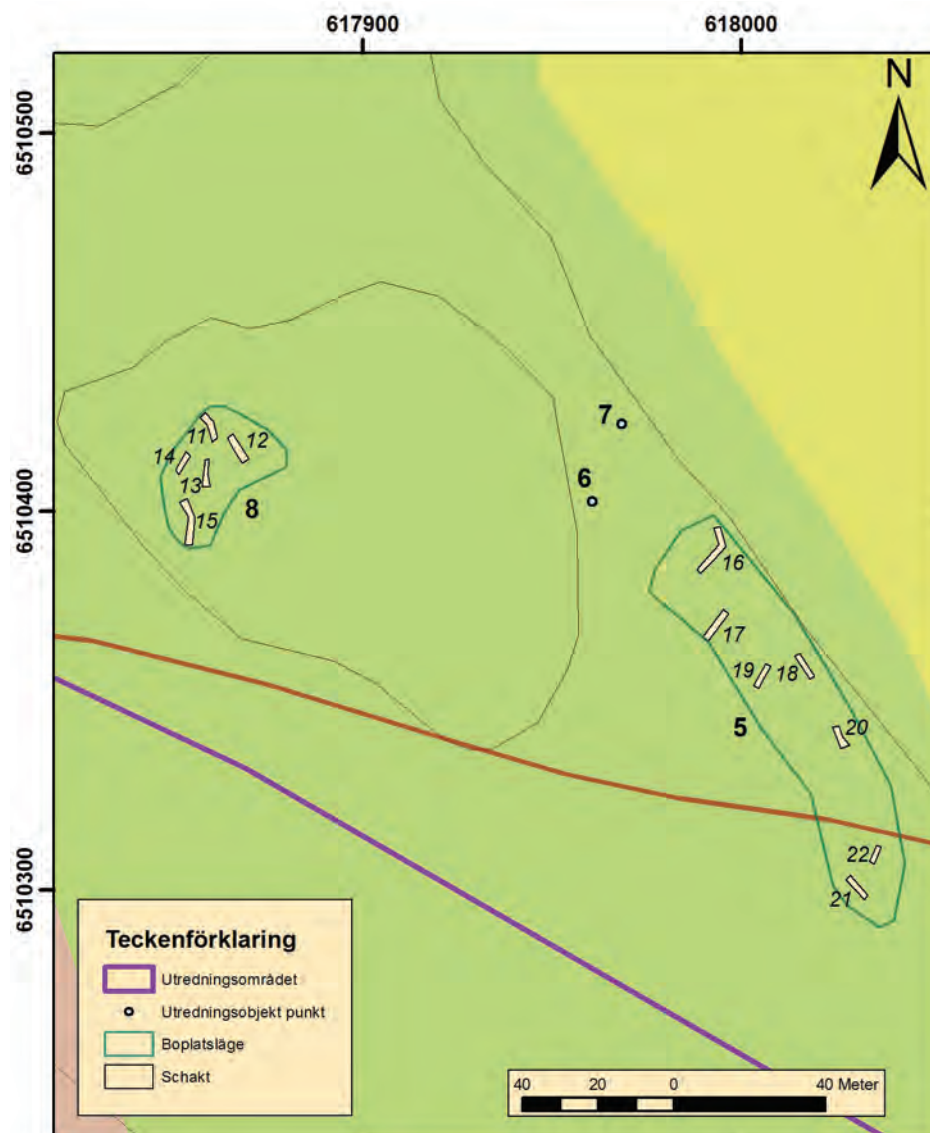
Bilaga 1. Objektsbeskrivningar

Nummer	Typ	Beskrivning
Objekt 1	Husgrund, sentida	Ca 30×10 m, rektangulär. Grunden har mycket tydliga och skarpa kanter och är kraftigt övertorvad. I kanterna huggna stenar, ca 0,4–1,0 m stora. ÖKL.
Objekt 2	Stenmur, sentida	Ca 8,5 m lång. Uppbyggd av natursten, 0,4–1,0 m stora. Övertorvad. Kan eventuellt utgöras av bortforslad sten från ytan där objekt 1 ligger. Ca 5 m NÖ om objekt 1. ÖKL.
Objekt 3	Smideslämning	Smedja, ca 15×10 m (preliminär avgränsning). Inom objekt 3 var en övertorvad stensamling (objekt 9) som vid avtorvning visade sig utgöra ässjan eller spismursröset i en smedja. I provutor framkom stora mängder kol, sot, slagg, bränd lera (eventuellt ugnsfodring) samt ett järnföremål. Fornlämning.
Objekt 4	Boplatsläge	Ca 50×15 m, flack, relativt stenfri yta glest bevuxen med småträd. Ligger på en flack avsats på den sydvästra delen av ett höjdläge. Undergrund av sandig morän och håll. Ej fornlämning.
Objekt 5	Boplatsläge	Ca 115×25 m, flack, avlång yta, till synes delvis stenröjd. Stensamlingar längs kanterna. Bevuxen med gles blandskog. Följer den nordöstra kanten av ett mindre höjdläge. Undergrund av mestadels sandig morän. Ej fornlämning.
Objekt 6	Röjningsröse	Rundad, flack, ca 4 m i diameter. 0,1–0,4 m stora stenar. En stor gran växer i ena kanten. Tolkades inledningsvis som en möjlig stensättning. Vid avtorvning visade sig att objekt 6 var ett relativt sentida röjningsröse. Ej fornlämning.
Objekt 7	Röjningsröse	Oval, ca 6×4 m av 0,3–1,0 m stora stenar. Tolkades inledningsvis som en möjlig stensättning. Vid avtorvning visade sig att objekt 7 var ett relativt sentida röjningsröse. I kanten kunde man se att stenarna var lagda i en, troligen grävd, grop. Ej fornlämning.
Objekt 8	Boplatsläge	Ca 35×25 m. Relativt flack och delvis stenfri yta bevuxen med blandskog. Belägen på en avsats på den NNÖ delen av ett mindre höjdläge. Undergrund av sandig morän med stort inslag av sten. Ej fornlämning.
Objekt 9	Ässja/Spismursröse	Rundad förhöjning, ca 3 m i diameter, med synliga stenar i ytan 0,1–0,5 m stora. Vid avtorvning framkom stora mängder kol och slagg. En stenrad som tolkades som kanten av en ässja eller smideshård. Eventuellt några stenar uppröjda ovanpå. Fornlämning
Objekt 34	Husgrund	Rektangulär, ca 8×4 m, 0,1–0,2 m hög. Kraftigt övertorvad, bevuxen med flera små träd. Ett fåtal uppstickande stenar i kanten (eventuellt syllstenar). Fornlämning.

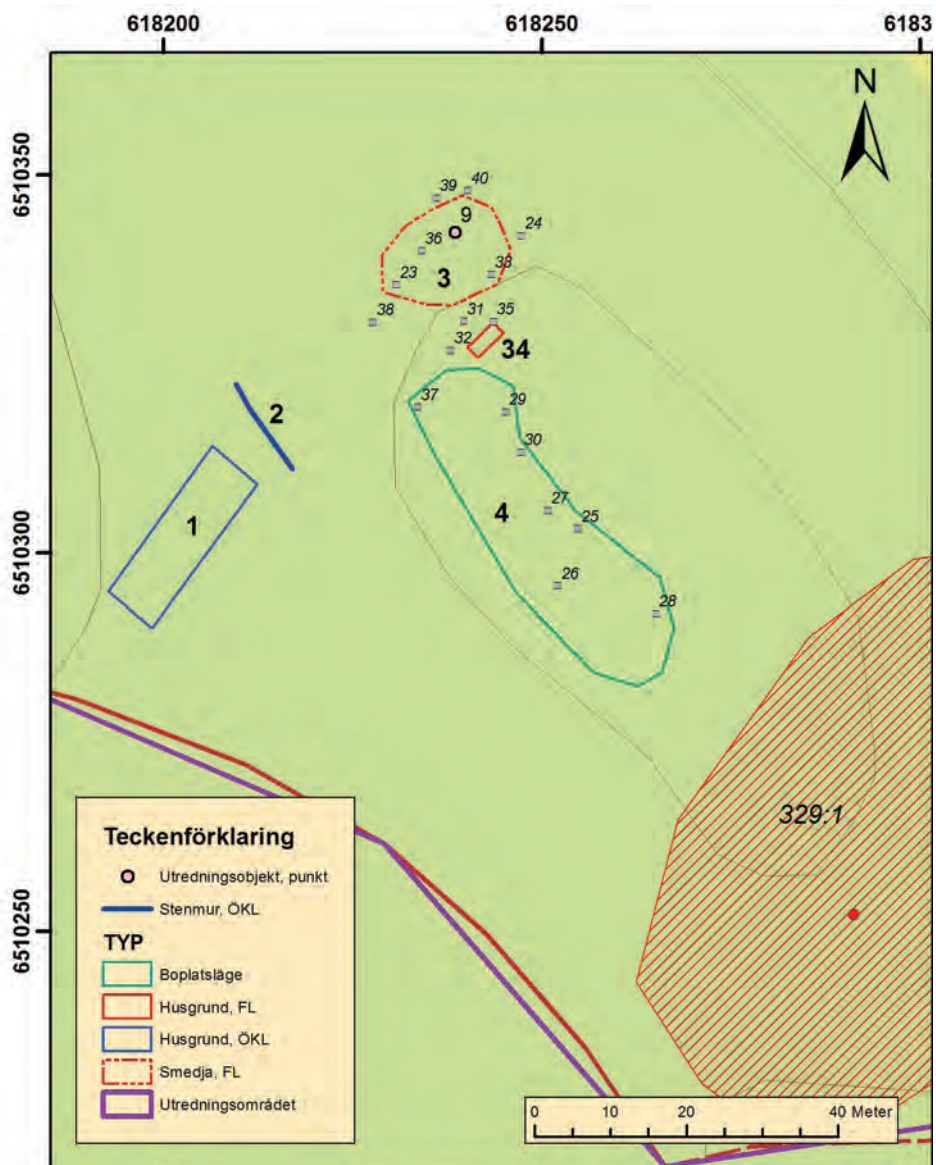
Bilaga 2. Schakt- och rutbeskrivningar

Nummer	Inom objekt	Storlek	Beskrivning
Schakt 11	8	7×1,5 m, 0,1–0,2 m dj.	Grästorv följt av sandig morän med stort inslag av sten.
Schakt 12	8	7×1,5 m, 0,1–0,25 m dj.	Grästorv följt av sandig morän med stort inslag av sten.
Schakt 13	8	6,5×1–2 m, 0,1–0,3 m dj.	Grästorv följt av sandig morän med stort inslag av sten.
Schakt 14	8	5,5×1,5 m, 0,1 m dj.	Grästorv följt av sten på håll.
Schakt 15	8	9×1,5 m, 0,2–0,3 m dj.	Grästorv följt av sandig silt med inslag av sten.
Schakt 16	5	12,5×1,5 m, 0,2–0,35 m dj.	Grästorv följt av sandig morän med litet inslag av sten.
Schakt 17	5	8,5×1,5 m, 0,2 m dj.	Grästorv följt av sandig morän med litet inslag av sten.
Schakt 18	5	6,5×1,5 m, 0,2–0,3 m dj.	Grästorv följt av sandig morän med litet inslag av sten.
Schakt 19	5	5,5×1,5 m, 0,2 m dj.	Grästorv följt av lerig silt med litet inslag av sten.
Schakt 20	5	5,5×1,5–2 m, 0,3 m dj.	Grästorv följt av lerig silt med litet inslag av sten.
Schakt 21	5	6,5×1,5 m, 0,3–0,35 m dj.	Grästorv följt av småsten och grus, under var sandig silt.
Schakt 22	5	5,5×1,5 m, 0,3 m dj.	Grästorv följt av sandig morän och grus, under var sandig silt.
Ruta 23	3	1×1 m, 0,2 dj.	Torv ca 0,15 m tj. följt av sten, eventuellt en stensyll i NV delen. Tegelkross, kol, skärvig sten och bränd lera.
Ruta 24	Invid 3	1×1 m, 0,1 m dj.	Fyllning av brun fet och humös grästorv. Undergrund av rödbrun fet och sandig silt.
Ruta 25	4	1×1 m, 0,1–0,15 m dj.	I ytan grästorv följt av sandig morän med litet inslag av sten.
Ruta 26	4	1×1 m, 0,15 m dj.	Fyllning av en brun sandig matjord. Undergrunden består av flera stora moränstenar. Mycket rötter. Fynd av recent fajans.
Ruta 27	4	0,5×0,5 m, 0,2 m dj.	I ytan grästorv följt av humös jord, under kom sten och håll.
Ruta 28	4	1×1 m, 0,15 m dj.	Fyllning av en brun sandig matjord. Undergrunden består av flera stora moränstenar.
Ruta 29	4	1×1 m, 0,1–0,2 m dj.	I ytan grästorv följt av humös silt, under kom större sten.
Ruta 30	4	1×1 m, 0,15 m dj.	Fyllning av svartgrå sandig matjord. Undergrund utgjordes av svartgrå grusig sand med mycket sten. Mycket rötter.
Ruta 31	Invid 3	1×1 m, 0,15 m dj.	Fyllning av brun sandig matjord. Undergrunden utgjordes av mycket humös rödbrun jordig sand. Flera stora stenar i hela rutan. I V delen påträffades slagg.
Ruta 32	Invid 3	1×1 m, 0,2 m dj.	I ytan grästorv följt av humös silt, under kom större sten.
Ruta 33	3	1×1 m, 0,15 m dj.	Fyllning av brun sandig matjord. Undergrunden utgjordes av svartbrun jordig och sandig silt. I NV hörnet var det ett stort inslag av kol och sot. I resten av rutan var det mindre inslag. Ett par större stenar i rutan. Fynd av slagg (det mesta utanför NV hörnet) och tegelfnyk.
Ruta 35	34	1,5×0,6 m, 0,1–0,2 m dj.	I ytan grästorv följt av humös silt med inslag av tegel, kol, bränd lera och slagg. Eventuell två bitar av ugnsfodring. I rutan framkom stenar på rad, med flatsidan uppåt vilka tolkades som en syllstensrad till ett enklare hus (objekt 34).
Ruta 36	3	1×1 m, 0,05–0,1 m dj.	Fyllning av mörk, humös och sandig grästorv/matjord. Undergrund av ljusare brun sandig silt. Fynd av slagg och ett järnföremål i den Ö delen av rutan. Fynd av tegel mitt i rutan bredvid en större sten.
Ruta 37	4	1×1 m, 0,05–0,1 m dj.	Fyllning av beige sandig och siltig grästorv. Undergrund av beige sandig silt med inslag av större stenar.
Ruta 38	Invid 3	1×1 m, 0,2 m dj.	Grästorv följt av sandig morän, under kom sten.
Ruta 39	Invid 3	1×1 m, 0,1–0,2 m dj.	Grästorv följt av sandig morän, under kom sten.
Ruta 40	Invid 3	1×1 m	Fyllning av svartbrun sandig och humös grästorv/matjord. Undergrunden utgjordes av brun sandig silt med humöst inslag samt sot, kol och tegelfnyk. 5 st lite drygt knytnävsstora stenar i rutan.

Bilaga 3. Schaktplaner

Schakten inom objekt 5 och 8. Utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1:2 000.

Provrutor inom och invid objekt 3, 4 och 34. Utdrag ur digitala Fastighetskartan. Skala 1: 1 000.